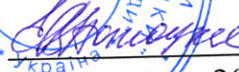

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Історія виконавських стилів»

“Оркестрові струнні інструменти”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

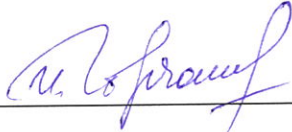
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

Розробник: викладач Циклової комісії «Оркестрові струнні інструменти» К.А. Цацин

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Історія виконавських стилів» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво, освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025 навчального року (на основі базової середньої освіти/повної загальної середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Історія виконавських стилів» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова ради Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Історія виконавських стилів» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Академічний спів» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «26» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії

«Оркестрові струнні інструментим» Ольга КУТАКОВА

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 02 Культура і мистецтво	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність – 025 Музичне мистецтво	Рік підготовки – II
Тижневих годин: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2	освітньо-професійна програма - «Музичне мистецтво»	Семестр – 4
Вид контролю – залік	Рівень освіти - фахова передвища освіта Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Аудиторні заняття– 42 години
		Самостійні заняття – 48 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета – поетапне висвітлення векторів розвитку музичного смаку та формування розуміння необхідності адаптуватися до музичного середовища XXI століття.

2.2. Завдання:

- розширення музичного кругозору здобувачів для розуміння історичних умов формування інструментальних стилів;

- формування професійних виконавсько-естетичних орієнтирів, переконань, світогляду;
- розвиток пізнавальних і фахових зацікавлень у самостійній творчій роботі;
- ознайомлення здобувачів освіти з досягненнями світових інструментальних шкіл, класичною і сучасною виконавською практикою мистецтва гри на струнних інструментах;
- вивчення історії розвитку традиції інструментального виконавства;
- знайомство з яскравими представниками оркестрового у вітчизняній та зарубіжній музичній культурі.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність:

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 6 Здатність передавати знання, застосовувати професійні та педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в умовах роботи з аматорським колективом та/або в педагогічній діяльності

на рівні початкової мистецької освіти (відповідно до освітньо-професійної програми).

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 9 Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4.Програмні результати навчання:

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 10 Володіти методикою роботи з учнем, учнівським та/або аматорським колективом з урахуванням вікових особливостей учасників (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 11 Підбирати навчальний/виконавський репертуар з урахуванням музичних здібностей та/або цілей навчання здобувачів початкової мистецької освіти та/або рівня аматорського колективу (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 14 Розробляти та документувати навчально-методичні/творчі матеріали, вести документацію, пов'язану з виконанням професійних обов'язків (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 16 Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Курс предмету «Історія виконавських стилів» - є одним з найважливіших у циклі фахових дисциплін оркестрових відділів музичних коледжів.

Тематичний план курсу побудований відповідно до загальноприйнятої історичної періодизації. Більшість занять проводиться у формі лекцій. Важливою частиною є самостійна робота студента, де він може розширити знання спеціальною літературою, вивченням та аналізом записів репертуару видатних артистів від минулого до сучасності.

Тема 1. Введення в курс предмету.

Висвітлення понять :

- музична культура;
- тенденції розвитку (музичної культури);
- виконавська майстерність;
- музика, інструментальна музика;
- оркестрові струнні інструменти.

Формулювання основних цілей курсу предмету «Історія виконавських стилів» як допоміжних важелів розвитку музиканта-інструменталіста. Необхідність виховання творчого смаку на базі професійних наукових знань, що впливатиме на подальшу діяльність здобувачів освіти. Висвітлення основних критеріїв формування музичного смаку, серед яких: сприйняття та оцінка, суб'єктивні уподобання, об'єктивні характеристики, аспекти формування особистості

Тема 2. Походження смичкових інструментів

Смичкове мистецтво в середньовічній Європі. Трубадури, жонглери, шпільмани, мінезингери - артисти доби Середньовіччя, що впливали на розвиток музичної культури. Народні джерела смичкової культури Київської Русі. Вплив Візантійської культури на розвиток смичкових інструментів. Спільне та відмінне в традиціях загального музичного виховання Візантії й Київської Русі (за М.О. Лебединською).

Тема 3. Формування смичкових інструментів

Еволюція смичкових інструментів від Віоли до сучасних струнно-смичкових інструментів (скрипка, альт, віолончель, контрабас). причини які стали каталізатором трансформації скрипкового сімейства. Віолончельно-гамбова культура.

Тема 4. Смичкове мистецтво XVII-XVIII ст.

Представники європейських виконавських шкіл, та їх вклад до вдосконалення техніки гри на струнно-смичкових інструментах

- Італійське смычкове мистецтво: А. Кореллі, П. Локателлі, Ф. Джемініані, А. Вівальді, Дж. Тартіні.
- Польська музична культура.
- Чеська музична культура.
- Мангеймська школа.
- Німецьке смычкове мистецтво: Г. Телеман. І. Бах.
- Австрійське смычкове мистецтво Бібер
- Французьке смычкове мистецтво.

Тема 5. Смичкове мистецтво кінця XVIII-XIX ст.

- Музичне мистецтво Австрії та германії.
- Еволюція жанрів в творчості гайдна Й. Гайдна (перші зразки класичних жанрів: квартет, соната, концерт).
- Роль струнно-смичкових інструментів та розвиток жанрів (квартет, соната, концерт) в т в творчості В. Моцарта та Л. ван Бетховена.
- Творчість Л. Шпора.
- Італійська школа: Н. Паганіні(скрипка), А. Піатті(віолончель).
- Бельгійська школа. Польське романтичне мистецтво. Чеська скрипкова культура. Контрабасове мистецтво.

Тема 6. Смичкове мистецтво кінця XIX- XX ст.

Видатні виконавці XIX ст. Й. Йоахим, П. Сарасате, А. В'стан, Ф. Давід. Ознайомлення з творчим аспектом їхньої біографії та встановлення зв'язків між особистим стилем гри та історичним підґрунтям формування загальних інструментальних тенденцій.

Тема 7. Сучасні виконавці світового простору на струнно-смичкових інструментах.

Ознайомлення та аналіз записів музичних творів різних епох. Записи таких вокованців: А.Хаделіх, Я. Янсен, Р. Чен, К. Джумі Кан, Х. Чуе, К. Леонг, Х. Хан, Дж. Фішер, Г. Шахам, С. Штудер, Р. Кім.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		Ауд.	Практ.	Лабор.	Індив.
Тема 1.					
Введення в курс предмету.	6	2			4
Разом за темою 1	6	2			4
Тема 2.					
Походження смичкових інструментів	13	5			8
	13	5			8
Тема 3.					
Формування смичкових інструментів	14	7			7
Разом за темою 3	14	7			7
Тема 4.					
Смичкове мистецтво XVII-XVIII ст.	14	7			7
Разом за темою 4	14	7			7
Тема 5.					

Смичкове мистецтво кінця XVIII-XIX ст.	14	7				7
Разом за темою 5	14	7				7
Тема 6.						
Смичкове мистецтво кінця XIX-XX ст.	15	7				8
Разом за темою 6	15					8
Тема 7.						
Сучасні виконавці світового простору на струнно-смичкових інструментах.	14	7				7
Разом за темою 7	14	7				7
Усього годин	90	42				48

**5. Теми лекційних занять
навчальним планом не передбачені**

**6. Теми лабораторних занять
навчальним планом не передбачені**

**7. Теми індивідуальних занять
навчальним планом не передбачені**

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

навчальним планом не передбачені

9.ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

навчальним планом не передбачені

10. Методи та технології навчання

При проведенні навчальних занять (аудиторних) застосовуються наступні **методи навчання:**

- лекція,
- бесіда,
- пояснення,
- ілюстрування (відео, аудіо),
- підготовка доповідей, рефератів та презентацій,
- метод жанрово-стильового аналізу
- метод міжпредметних зв'язків;

11.Методи контролю:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних та самостійних, занять тощо. Поточний контроль реалізується у формі опитування, перевірки різноманітних індивідуальних завдань (рефератів тощо), контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання здобувачем освіти. До поточного контролю допускаються всі студенти.

Семестровий контроль реалізується за допомогою сумарного оцінювання виконаних робіт поточного контролю, за умови їх наявності та вибіркового опитування за пройденим матеріалом.

Підсумковий контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів освіти. Полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу з дисципліни на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної, самостійної роботи та визначається методами критерії оцінювання Підсумковий залік виставляється за умови, що здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені навчальною програмою

12. Методи та критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

Оцінка «А» («відмінно»):

- 1)глибоке розуміння основних особливостей роботи голосового апарату;
- 2)знання та розуміння методів усунення основних вокальних недоліків ;
- 3)демонстрація спрямованості та зацікавленості у пошуку новітніх педагогічних підходів;
- 4) вміння визначати недоліки співацького звуку на слух.

Оцінка «В» («дуже добре»):

- 1) дуже добрі знання методичного матеріалу;
- 2)вміння застосовувати набуті викладацькі навички без творчого підходу;
- 3) часткове вміння визначати недоліки співацького звуку на слух

Оцінка «С» («добре»):

- 1)засвоєння переважної більшості пройденого матеріалу;
- 2) окремі неточності й помилки під час підбору методів роботи з голосом.

Оцінка «D» («задовільно»):

- 1) наявність загальних теоретичних знань на рівні уявлень;
- 2) часткова відсутність вокально-педагогічної чутливості та викладацького слуху.

Оцінка «E» («достатньо»):

- 1)вибіркове і не точне розуміння відомостей про навчальну дисципліну;
- 2) відсутність вокально-педагогічної чутливості та викладацького слуху.

Оцінка «FX» («незадовільно з можливістю повторного складання»):

- 1) незнання більшої частини навчального матеріалу;
- 2) невміння застосовувати теоретичні знання на практиці;
- 3) відсутність прагнення до збагачення знаннями та вокально-педагогічним досвідом.

Оцінка «F» («незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»):

- 1) відсутність будь-яких уявлень про вивчений матеріал;
- 2) відсутність бажання до саморозвитку.

Рівнева оцінка	Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
Недостатньо			передбачає повторне проходження курсу
Незадовільно	початковий	1	відсутність будь-яких уявлень про вивчений матеріал або незнання більшої частини навчального матеріалу (70%); відсутність бажання до саморозвитку; відсутність прагнення до збагачення знаннями та вокально-педагогічним досвідом
		2	
		3	
Достатньо	середній	4	вибіркове і не точне розуміння відомостей про навчальну дисципліну; відсутність або часткова відсутність вокально-педагогічної чутливості та викладацького слуху.
Задовільно		5	
		6	
Добре	достатній	7	засвоєння переважної більшості пройденого матеріалу; окремі неточності й помилки під час

		8	підбору методів роботи з голосом; вміння застосовувати набуті викладацькі навички без творчого підходу;
Дуже добре		9	часткове вміння визначати недоліки співацького звуку на слух.
Відмінно	високий	10	дуже добрі знання методичного матеріалу;глибоке розуміння основних особливостей роботи голосового апарату; знання та розуміння методів усунення основних вокальних недоліків ; демонстрація спрямованості та зацікавленості у пошуку новітніх педагогічних підходів; вміння визначати недоліки співацького звуку на слух.
		11	
		12	

13. Методичне забезпечення

12.1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення.

12.2. Друковані та електронні матеріали.

12.3. Архівні та бібліотечні каталоги.

12.4. Тексти архівних документів.

12.5. Комплекс навчально-методичного забезпечення
навчальної дисципліни.

14. Рекомендована література

Основна

1. Білецька М. В., Підварко Т. О. Педагогічні проблеми вітчизняного віолончельного виконавства ХХ століття: сучасні тенденції

- підготовки віолончелістів *Педагогічні науки: теорія та практика / Запорізький нац. унт. Запоріжжя: Гельветика, 2023. Вип 4. С. 7–13.*
2. Гонтова Л. В. Музичний інструмент як реалізація художнього жесту: віолончель *Мистецтво та освіта. К., 2024. Вип. 2 (112). С. 2–6.*
  3. інформоване виконавство як феномен художньої культури України — Іванюшенко, Г. (2023) – на прикладі Оркестру барокової капели Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка.
  4. Погорецький Ю. Ю. Віолончельне виконавство України другої половини ХХ – початку ХХІ ст.: тенденції та особливості розвитку : дис. ... докт. філософії : спец. 025 Музичне мистецтво / Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. К., 2025. 210 с.

Додаткова

Додаткова

1. Арсенічева Т. О. Соната для віолончелі та фортепіано В. Косенка: до проблеми традиційного та інноваційного у виконавському тлумаченні твору *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 87: Проблеми камерно-ансамблевого виконавства: зб. ст. Київ, 2010. С. 56–61*
2. Білецька М. В., Підварко Т. О. Педагогічні проблеми вітчизняного віолончельного виконавства ХХ століття: сучасні тенденції підготовки віолончелістів *Педагогічні науки: теорія та практика / Запорізький нац. унт. Запоріжжя: Гельветика, 2023. Вип 4. С. 7–13.*
3. Зав'ялова О. К. Віолончель у камерно-ансамблевих жанрах української музики: еволюція загальноєвропейських стилевих тенденцій : автореф. дис. ... доктора мист-ва: спец. 17.00.03 Муз. мистецтво / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. К., 2012. 34 с
4. Ключинська Н. В. Історично інформоване виконавство та риторичні параметри сучасної інтерпретації української партесної музики (на прикладі творів М. Дилецького та І. Домарацького)

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36434/>
2. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43994/>
3. <https://odma.od.ua/index.php/Arkadia/article/view/7>